

با توجه به ارتباط مقیاس‌های دما، جدول زیر را کامل کنید.

دما بر حسب فارتهایت	دما بر حسب کلوین	دما بر حسب درجه سلسیوس	جسم
۱۰۹۲۳/۸	۵۷۷۸	۶۰۵۱	دمای سطح خورشید
۴۲۸	-۵۳	۲۲۰	دمای جوش روغن سرخ کردن
۲۱۲	۲۸۳	۱۰۰	دمای آب در حال جوش
۳۲	۲۷۳	۰	دمای یخ در حال ذوب
-۴۵۹/۴	۰	-۲۷۳	دمای صفر مطلق

تمرین فیزیک فصل چهارم صفحه ۷۶

اگر بخواهیم دمای ۲۰ g از یک جسم مجهول را به اندازه ۱۰°C افزایش دهیم، مقدار ۲۰ گرما لازم

پاسخ:

$$m=2\text{Kg}, \theta_1=20^\circ\text{C}, \theta_2=100^\circ\text{C}, P=1400\text{ w}, t=?$$

$$Q = mc\Delta\theta \rightarrow Q = 2 \times 4200 \times (100 - 20) \rightarrow Q = 8400 \times 80 = 672000\text{ j} = 672\text{ kJ}$$

$$t = \frac{672000}{1400} = 480\text{ s}$$

آشپزی می‌خواهد زمان لازم برای جوش آمدن آب درون قابلمه را محاسبه کند. توان مصرفی نوشته شده روی اجاق برقی ۱۴۰۰ وات است. اگر او ۲kg آب با دمای ۲۰°C در این قابلمه بریزد و آب در دمای ۱۰۰°C به جوش برسد، مدت زمانی را که او باید منتظر بماند، محاسبه کنید. (از اتلاف گرما صرف نظر کنید)

تمرین فیزیک فصل چهارم صفحه ۸۰

$$Q = \frac{KA\Delta T}{L} \rightarrow K = \frac{QL}{A\Delta T} \rightarrow \text{واحد } K = \frac{J.m}{m^2.s.K} = \frac{J}{m.s.K}$$

به کمک رابطه ۴-۴ الف، یکای رسانندگی گرمایی را در SI به دست آورید.

تمرین فصل چهارم صفحه ۸۲

مثال قبل را با استفاده از مقادیر شیشه دوجداره محاسبه نمایید و میزان کاهش اتلاف گرمایی این دو را با هم مقایسه کنید.

(ضریب رسانش گرمایی شیشه دوجداره آرگون تقریباً $\frac{J}{s.m.K}$ است.)

پاسخ:

$$A = 2 \times 1.2 \text{ m}^2 \text{ و } \theta_1 = 0^\circ \text{C و } \theta_2 = 20^\circ \text{C}$$

$$\text{و } t = 1 \text{ s و } K = 1 \frac{J}{s.m.K} \text{ و } L = 2 \text{ mm} = 0.002 \text{ m, } Q = ?$$

$$Q = \frac{KA(T_2 - T_1)}{L} \rightarrow Q = \frac{1 \times 2 \times (20 - 0)}{0.002} = \frac{40}{0.002} =$$

$$20000 \text{ J} = 20 \text{ kJ}$$

$$80000 \text{ J} = 20000 - 100000 = \text{میزان کاهش دما}$$

تمرین فیزیک فصل چهارم صفحه ۸۳

می‌شود،

$$A_1 = 1 \times 2 = 2 \text{ m}^2$$

انبساط
بنابراین معا

$$\Delta\theta = \theta_f - \theta_i = 35 - 5 = 30^\circ\text{C}$$

$$\Delta A = ? \quad \Delta A = \alpha \cdot A_1 \cdot \Delta\theta$$

$$\Delta A = 2 \times 11,3 \times 10^{-6} \times 2 \times 30$$

$$\Delta A = 3,94 \times 10^{-4} \text{ m}^2$$

اگر پنجره‌ای با ابعاد 1×2 متر ساخته شده باشد و شیشه بر بخواند در زمستان که دمای هوا 5°C است، شیشه‌ای برای آن نصب کند، چقدر فاصله برای انبساط شیشه در تابستان با دمای 35°C باید در نظر بگیرد؟
($\alpha_{\text{شیشه}} = 3/3 \times 10^{-6} \frac{1}{\text{K}}$)

پاسخ پرسش‌های پایان فصل

۱. ج

۲. به دلیل انقباض سیم‌ها در زمستان طول آنها کوتاه می‌شود و با این کار امکان این کاهش طول فراهم می‌شود.

۳. دسته ظرف: رسانش

مایع داخل ظرف: همرفت

آتش: تابش

۴. به دلیل ظرفیت گرمایی ویژه آب، برای جلوگیری از داغ شدن قطعه در حال تراش از آب به عنوان خنک‌کننده استفاده می‌شود.

۵. برای جلوگیری از انتقال با روش تابش، بدنه آبگرمکن را رنگ سفید می‌زنند. برای جلوگیری از انتقال گرما از طریق رسانش دو جداره دور مخزن قرار می‌دهند و بین دو جداره هوا وجود دارد که رسانای ضعیف گرماست.

۶. خیر، به دلیل اینکه ضریب انبساط گرمایی آب زیاد نیست، دقت زیادی نخواهد داشت.

۷. به دلیل رسانا بودن تیغه، هنگام لمس آن، گرما از دست ما وارد فلز شده و دست احساس سرما می‌کند. اما برای دسته چوبی به دلیل نارسانا بودنش چنین اتفاقی نمی‌افتد.

.۱

$$T = \theta + 273 \rightarrow T = 37 + 273 = 310 \text{ K}$$

$$F = \frac{9}{\Delta} \theta + 32 \rightarrow F = \frac{9}{\Delta} \times 37 + 32$$

$$F = 66/6 + 32 = 98/6$$

.۲

$$Q = mC(\theta_r - \theta_i) \quad 1960000 = 1/9 \times C \times (150 - 20) \rightarrow$$

$$1960000 = 247C \rightarrow C = 793 / 5 \frac{\text{J}}{\text{Kg} \cdot ^\circ\text{C}}$$

.۳

$$Q = mC(\theta_r - \theta_i) \rightarrow$$

$$Q = 2 \times 900 \times (75 - 200) \rightarrow Q = -225000 \text{ J} = -225 \text{ KJ}$$

.۴ تابستان

$$L_r - L_i = \alpha L_i \Delta \theta$$

$$L_r - L_i = 12 \times 10^{-6} \times 15 \times (50 - 20)$$

$$L_r - L_i = 54000 \times 10^{-6} \text{ m} = 0.0054 \text{ m} = 5/4 \text{ mm}$$

$$L_r = 15.0054 \text{ m}$$

زمستان

$$L_r - L_i = \alpha L_i \Delta \theta$$

$$L_r - L_i = 12 \times 10^{-6} \times 15 \times (-10 - 20)$$

$$L_r - L_i = -54000 \times 10^{-6} \text{ m} = -0.0054 \text{ m} = -5/4 \text{ mm}$$

$$L_r = 14.9946 \text{ m}$$

.۵

$$\Delta A_B = 2 \Delta A_A \rightarrow 2 \alpha A_{1B} \Delta \theta = 2 \times 2 \alpha A_{1A} \Delta \theta$$

$$A_{1B}(\theta_r - 100) = 2 A_{1A}(\theta_r - 200)$$

$$\pi \times 20^2 (-100) = 2 \times \pi \times 40^2 (\theta_r - 200)$$

$$400 \theta_r - 40000 = 3200 \theta_r - 640000$$

$$2800 \theta_r = 600000 \rightarrow \theta_r = 214/28 \text{ C}$$

.۶

$$Q = \frac{KA \Delta T}{L} \rightarrow Q = \frac{0/6 \times 54 \times 24 \times 3600 \times 15}{0/1}$$

$$Q = 419904000 \text{ J} = 419904 \text{ kJ}$$